

"8-aastane tüdruk arvab, et isa peksab ema tema pärast." Lähisuhtevägivalla tõttu kannatanud lapsed vajavad abi (47)

Toimetas: Triinu Keba
26.mai 2020 09:29

Pilt on illustreeriv. Foto: Shutterstock

8-aastane laps ei tule koolis enam hästi toime. Halvasti ka mitte. Ta jääb järjest vaiksemaks, ta jääb sagedamini märkamatumaks. Oma raskust ta välja ei näita, sest arvab, et isa peksab ema tema pärast ja kui ta on märkamatu, siis tuleb isal vähem meelde ema peksta...

UUDISED 26. MAI 2020

Sõbrad: ta tappis oma elukaaslase ja läks linna peale viina jooma 63

Elukaaslase tapnud mees oli varem naise oma taatele allutanud ja keelanud tal sõpradega suhtlemise.

KÄRT ANVELT
kart.anvelt@epi.ee

7 KUULA

Kiviõlis naise surmani viinud loos olid ohumärgid olemas juba varem. Kahjuks ei osanud ei keegi kõrvalseisja ega ohver ise midagi ette võtta, et traagilist lõppu ära hoida. Foto ei ole

Postimees PUSIME TERVED!

KRIMI Tapal pussitas mees naist

BNS
27. mai 2020, 13:54

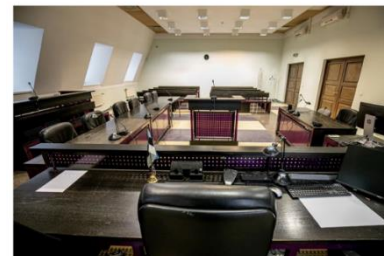
7 KUULA

Illustreeriv foto vägivallast. Hirm, koduvägivald, peksmine, valimne vägivald.
FOTO: Remo Tõnismäe

Tapal pussitas mees teisipäeval oma tuttavat naist, kes sai raskelt vigastada.

KUULA ARTIKLIT

Kohtusaalis kuuleb igasuguseid lugusid.
FOTO: Urmas Luik/Pärnu Postimees

Täna jätkus Rakvere kohtumajas protsess Damara üle, keda süüdistatakse 2018. aasta oktoobris elukaaslase Reinu pussitamises ja seega talle eluohutliku kehavigastuse tekitamises. Kohtus lahti rullunu võinuks olla finaalselt suhtedraamast jutustavale filmile.

Perevägivald ja psühhosotsiaalne kriisiabi

Liina Kanter
Sotsiaalministeerium
Võrdsuspoliitikate osakonna juhataja
09.06.2020

SINUL "TÄHTEDE SÕDA", NAABRIL KODUSÕDA

Küsi sekkumiseks nõu **116006**.
Vaikides oled perevägivalda kaasosaline.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

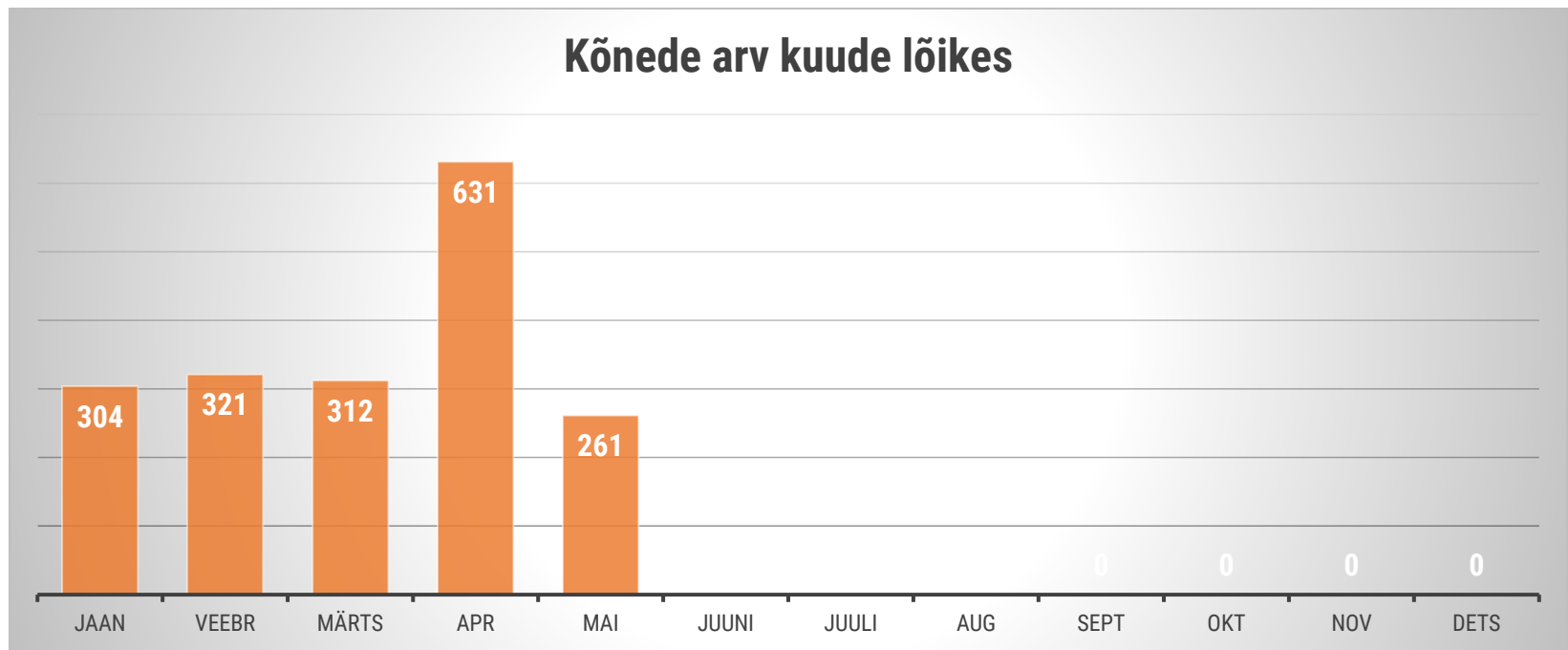

ohvriabi

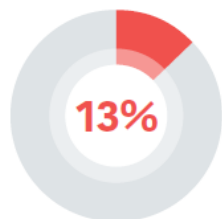
112

Kriisitelefoni 116006 pöördumised

Allikas: Sotsiaalkindlustusameti andmed

Perevägivald

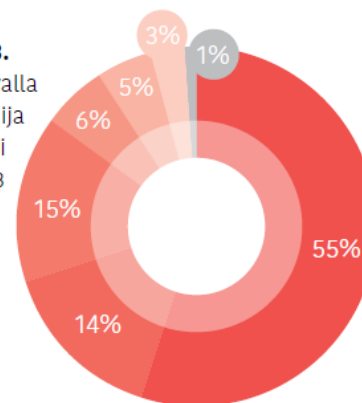

Veidi enam kui **iga kümnes** kuritegu on Eestis perevägivalduritegu

Perevägivalduritegude osakaal kõigist vägivalduritegudest on viimastel aastatel **kasvanud**

Joonis 18. Perevägivalda toimepanija suhte liigi järgi, 2018

- Abikaasa/elukaaslane
- Eksabikaasa/-elukaaslane
- (Kasu)isa/ema
- (Kasu)tütar/poeg
- Muu sugulane/hõimlane
- (Kasu)õde/vend
- Muud

Tabel 1. Perevägivalduritegude osakaal kõigist kuritegudest ja vägivalduritegudest

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% kõigist kuritegudest	4,6%	5,5%	6,9%	7,2%	9,2%	10,4%	9,8%	13,3%
% vägivalduritegudest	26%	28%	35%	36%	38%	39%	43%	44%

Perevägivalduritegudest **83%** moodustas kehaline väärkohtlemine

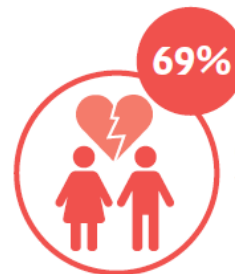
perevägivalda toimepanijatest olid mehed

87%

perevägivalda ohvritest olid naised

80%

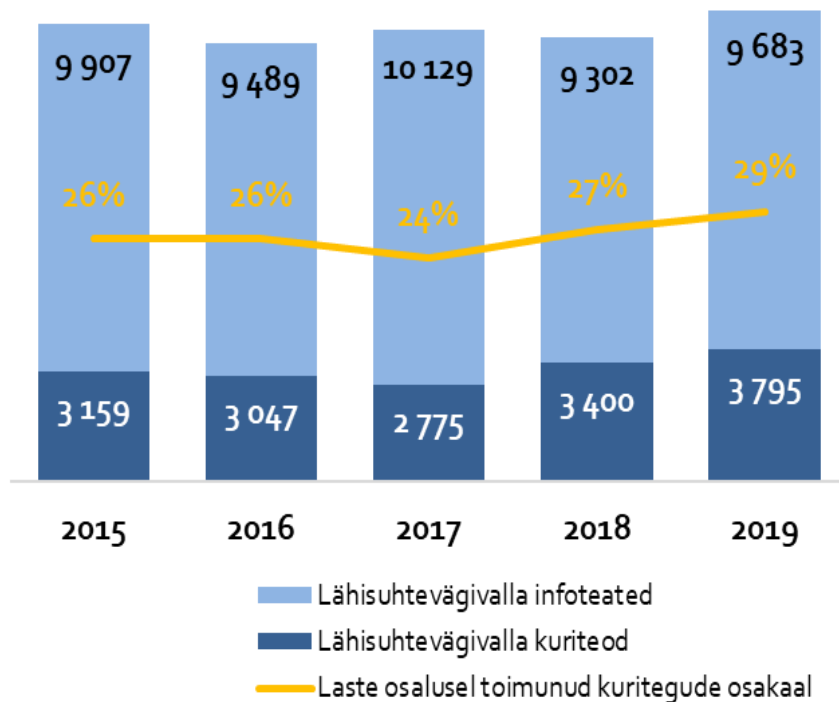

Enamikul juhtudel oli perevägivalda toimepanija ohvri praegune või endine paarisuhtepartner

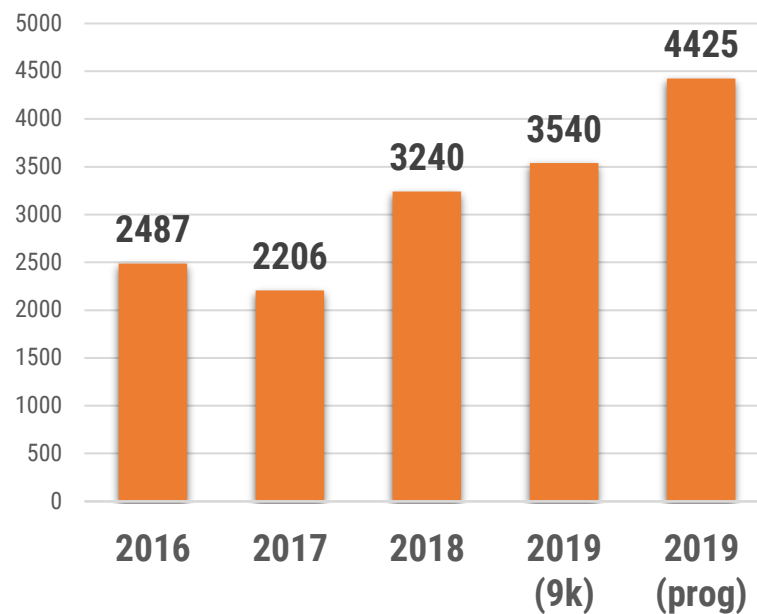
Naistevastane vägivald

Naiste inimõiguste rikkumine ning naiste diskrimineerimise vorm; see tähendab kõiki soolise vägivalla akte, mille tulemusena või võimaliku tulemusena tekitatakse naisele füüsilisi, seksuaalseid, psühholoogilisi või majanduslikke kahjusid või kannatusi, sealhulgas selliste aktidega ähvardamist, sundi või omavolilist vabadusest ilmajätmist sõltumata sellest, kas see leiab aset avalikult või eraelus.

Perevägivalda kuriteod ja ohvriabi

Ohvriabini jõudnud LSV juhtumid

Perevägivald tagajärjed ja maksumus ⁽¹⁾

Perevägivald maksumus: 116,5 mlj € aastas
seitsmes valdkonnas hinnatud kulude summana;

Eesti Avatud Ühiskonna Instituudi 2016 aasta uuring.

Füüsilised kahjustused: sinikad, marrastused,
lõike-ja põletushaavad, kuulmis-ja
nägemislangus, luumurrud, sisemised
verejooksud, ka surm.

Perevägivallla tagajärjed ⁽²⁾

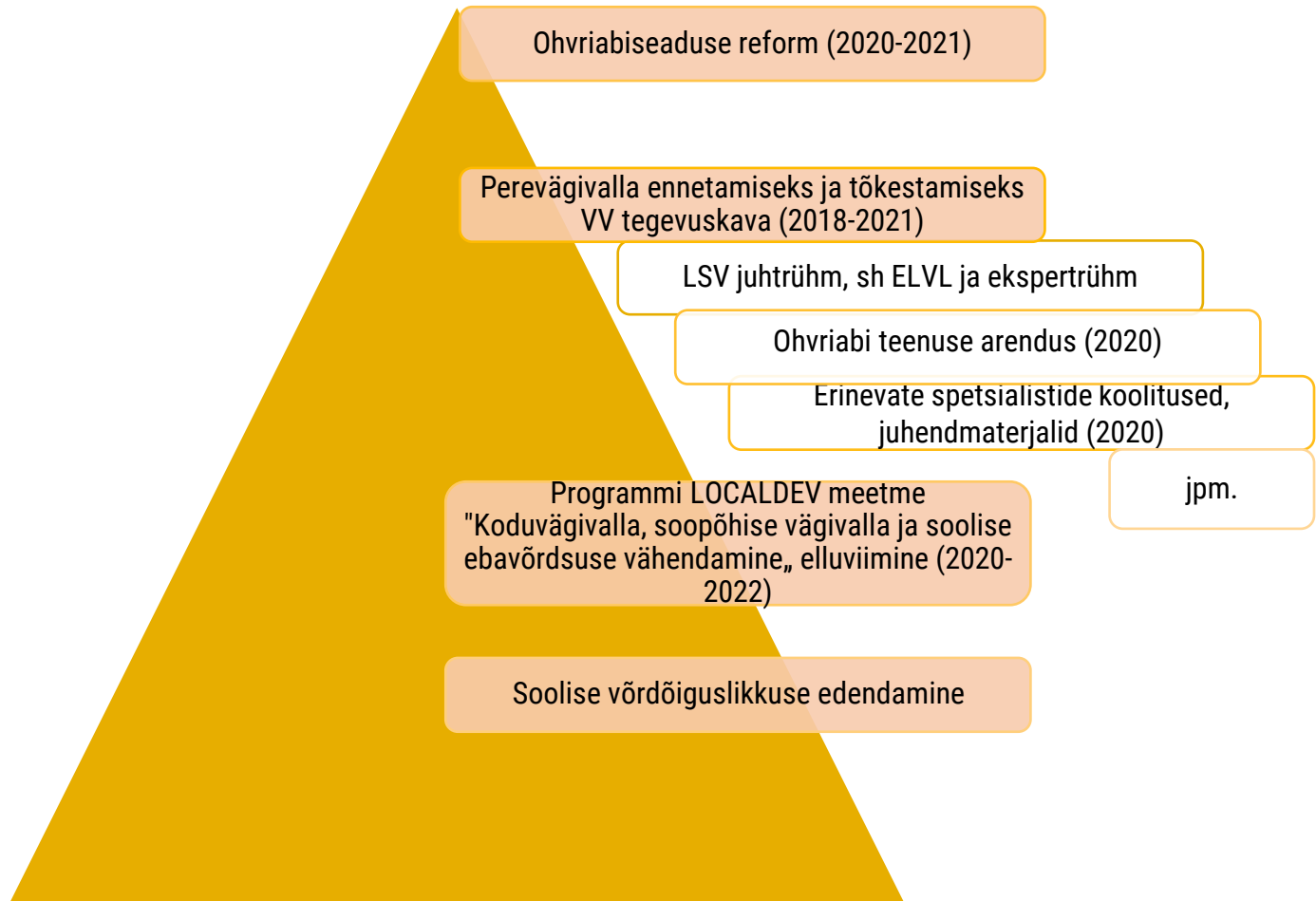
Kroonilised somaatilised kaebused: kroonilised valud (pea, kõhu, alakõhu piirkonnas).
Lihavalud, unehäired, söömishäired.

Alkoholi kuritarvitamine. Suitsiidikatsed.

Vaimse tervise probleemid: hirm, ärevus, depressioon, PTSD, söömishäired jms; uskumus, et maailm on ebaturvaline.

Riiklik ennetustegevus ja sekkumine

Süsteemse lähenemise kasu

- ✓ Perevägivallast teavitamise määr on kasvanud;
- ✓ Korduvate juhtumite osakaal on vähenenud;
- ✓ Suurem protsent perevägivalla ohvritest on jõudnud teenustele (nt ohvriabini);
- ✓ Raskete tervisekahjustustega/surmaga lõppevate juhtumite vähenemine;
- ✓ Isiklik ohuhinnang peresuhtevägivallale on vähenenud;
- ✓ Põlvkondadeülese vägivalla ennetus.

Ettepanekud omavalitsustele

Korraldada majutus
vägivallatsejatele, et tagada
ohvrite kaitse

Peredega kontakti hoidmine ja
tugi (sh sotsiaalkorter, varjupaik)
vägivallas kannatanutele

Lastekaitse- ja sotsiaaltöötajate,
jt teadlikkus, hoiakud

Mis peaks muutuma?

Ohver:

“Ma saan abi sealt kuhu ma esmalt pöördun, mind toetatakse, usutakse ja abistatakse”

“Saan oma elus hirmuta edasi liikuda, omades suuremat kontrolli. Mina ja minu lapsed on terved.”

Spetsialist:

“Mul on oskused kannatanu abivajaduse märkamiseks ning kannatanule toe pakkumiseks”

“Ma ei ole üksik, mul on kolleegid, kellega meil on ühine eesmärk ja mõistame teineteist”

Psühhosotsiaalne kriisiabi

Psühhosotsiaalne kriisiabi on abistamisprotsess, mis aitab:

tunda ennast turvaliselt, olla seotud teiste inimestega, säilitada rahu ja lootust, saavutada ligipääs sotsiaalsele, psühholoogilisele ja emotsionaalsele toetusele, suurendada võimekust aidata iseennast, teisi inimesi ja kogukondi;

Hädaolukorras on **teadlikkuse edendamine peamine psühhosotsiaalse sekkumise tööriist**, et tugevdada indiviidide ja kogukondade informeeritust, toimetulekut, vähendada hirme, tugevdada sotsiaalsidusust, taastumist, säilitada rahu, ette valmistada olukorra järgseks taastumiseks.

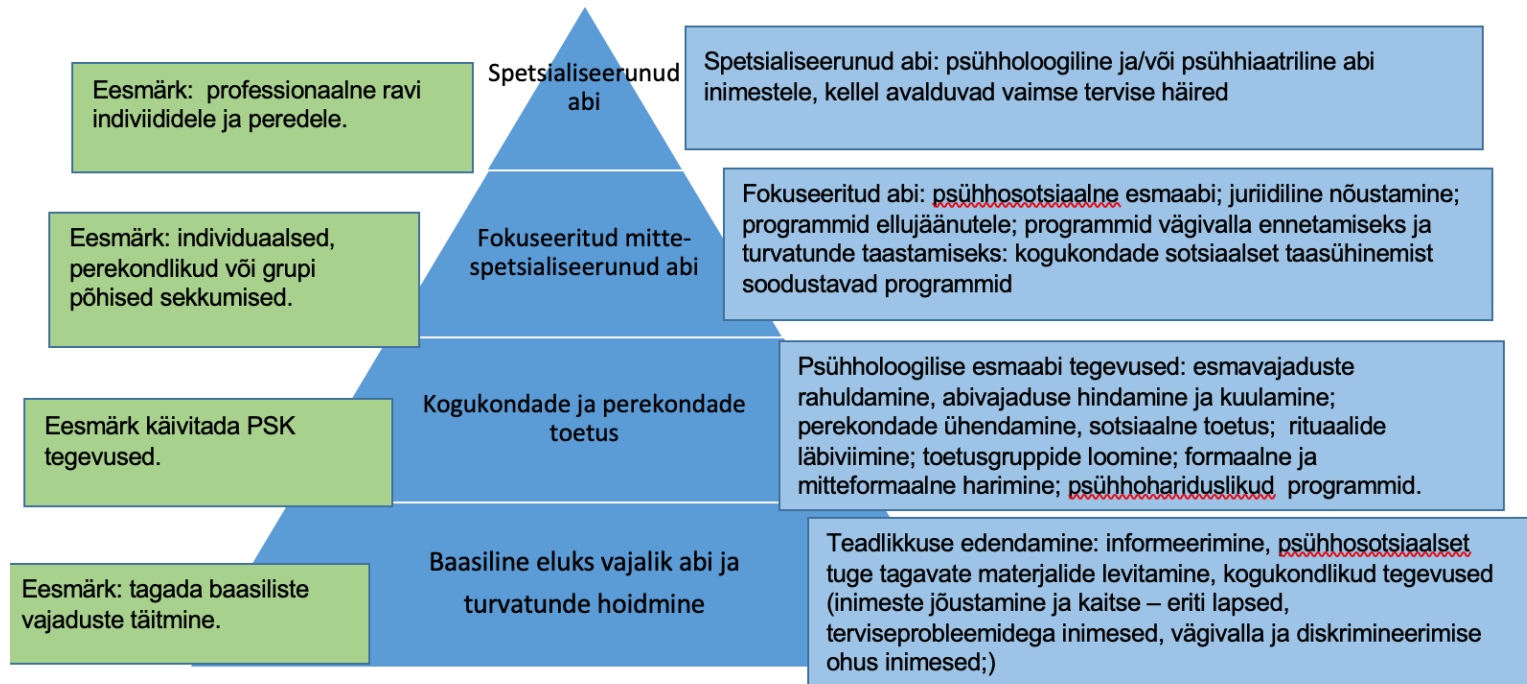
Psühhosotsiaalse kriisiabi osutamine

Eesmärk on tagada tõhus ja koordineeritud psühhosotsiaalse kriisiabi esmaabi ja järeltöö riikliku tähtsusega hädaolukordades, aga ka väiksemat kogukonda tõsiselt traumeerivates olukordades.

2018 a. alates on SKA ohvriabi kontaktpunktiks psühhosotsiaalse kriisiabi korraldamisel ja osutamisel.

2019. a. alustati psühhosotsiaalse kriisiabi HOLP-i väljatöötamist, mis reguleerib kriisiabi osutamisega seotud asutuste koostöö ja vastutused kriisiolukordades.

Psühhosotsiaalse kriisiabi sekkumise püramiid

Kohaliku omavalituse tegevused psühhosotsiaalse kriisiabi korraldamisel ⁽¹⁾

- ✓ **KOV-de kriisiplaanide** osana kavandada **proaktiivne psühhosotsiaalse kriisiabi** võimekus mõeldes erineva iseloomuga sündmustele (põleng, epideemia, avarii, enesetapp...);
- ✓ Kohalikku kriisimeeskondade koosseisu **kaasata psühhosotsiaalse kriisiabi ettevalmistusega spetsialist;**

(n sotsiaaltöötaja), kes kavandab juhtumikorralduslikud tegevused elanike psühhosotsiaalse heaolu ja vaimse tervise kaitseks kolmes etapis: 1) vahetult sündmuse toimumisel, 2) sündmuse järgsetel esimestel nädalatel ning 3) hilisemas pikaajalisemas faasis.

Kohaliku omavalituse tegevused psühhosotsiaalse kriisiabi korraldamisel ⁽²⁾

- ✓ Sõlmida **eelkukkulepped psühhosotsiaalse kriisiabi võimekusega kriisireageerimise meeskondadega**, kellel on suutlikkus ja ressurss 24h jooksul välja reageerida;
- ✓ Teha **koostööd ohvriabi kriisimeeskondadega** psühhosotsiaalse kriisiabi võimekuse tugevdamiseks piirkonnas;
- ✓ Mõelda läbi ennetavalt piirkonna **elanike rahustamisele ja nende turvatunde suurendamisele suunatud sõnumid ja kanalid** nende levitamiseks võttes arvesse erinevate sündmuste iseloomu (n kogukonna sotsiaalmeedia kanalid, kontakttelefonid, jmt).

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh!

Liina Kanter

liina.kanter@sm.ee